

NEZAVISNI FILMSKI CENTAR FILMART
UZ PODRŠKU FILMSKOG CENTRA SRBIJE
PREDSTAVLJA

RESTART

DOKUMENTARNI FILM **DEJANA PETROVIĆA**

*Priča o čoveku koji je
odlagao buđenje*

PRESS KIT

INFORMACIJE O FILMU

Naziv filma

RESTART

Filmski rod

Dokumentarni film

Producent

Nezavisni filmski centar FILMART

Zemlja produkcije

Srbija

Godina proizvodnje

2014.

Format

HD | 16:9 | kolor | stereo

na srpskom sa engleskim ili francuskim titlovima

Trajanje

43 minuta

Kontakt

Nezavisni filmski centar FILMART

Radnička 11, 31210 Požega

Telefon: 064 125 94 28

E-mail: office@film-art.org

www.film-art.org/restart

RESTART

Priča o čoveku koji je odlagao buđenje.

SINOPSIS

Kratak sinopsis

Nakon desetogodišnje pasivnosti i samoizolacije, slikar Darko Babić prihvata poziv galerije u svom gradu, da u njoj izlaže. Time započinje desetomesečni proces pripremanja izložbe, ali i neizvesni period borbe sa pasivnošću, navikama i sopstvenim ograničenjima. Uz poziv, umetnik prihvata i rizik da zidovi galerije ostanu prazni.

Dugačak sinopsis

Restart je priča o Darku Babiću, slikaru iz Požege, koji više od deset godina živi skrajnut od aktivnih socijalnih kontakata i pasivan po pitanju sopstvenog stvaranja, o čoveku od koga sredina i društvo više ništa ne očekuju, čoveku koji je prestao da očekuje od drugih, o čoveku koji je, naizgled, izgubio i svoja očekivanja.

Na samom početku karijere, pre deset godina, nakon prve samostalne izložbe, saznaje da boluje od multiple skleroze - *neizlečive bolesti u kojoj organizam uništava samog sebe, u kojoj su veze između mozga i mišića, ekstremiteta, oštećene, a poruke iz mozga na „cilj“ stižu sa zakašnjenjem, greškom, najčešće se gube i nestaju*. Od tog trenutka započinje period postepene samoizolacije. Umetnik prestaje da stvara i prepušta se navikama koje ga u potpunosti pasiviziraju.

Ipak, očekivanja prema umetniku nisu u potpunosti iščezla. Poziv za izlaganje u Gradskoj galeriji Požege dolazi od prijateljice Slađane Petrović Varagić, sa namerom da se prizivanjem *umetnika Darka*, probudi *uspavani prijatelj*.

Darko prihvata poziv. Time započinje desetomesečni proces pripremanja izložbe, ali i neizvesni period borbe sa pasivnošću, navikama i sopstvenim ograničenjima. Uz poziv, umetnik prihvata i rizik da zidovi galerije ostanu prazni.

Restart nije priča o bolesti. Bolest se iščitava kao metafora ljudske pasivnosti, nemogućnosti da se misli, govori i dela u skladu sa sopstvenim potrebama, kao metafora pojedinačne i kolektivne svesne samoizolacije i marginalizacije.

Restart je film koji svedoči o upornosti, ogromnim fizičkim naporima, ali i odluci Darka Babića da se zagleda duboko u sebe na najiskreniji i najhrabriji način, i da započne novo poglavlje svog umetničkog stvaranja, ali i sopstvenog života. *Restart* je priča o pronalaženju novog smisla i nove pokretačke snage, kroz komunikaciju jezikom vizuelnih umetnosti sa decom i mladima sa različitim formama tzv. invaliditeta, o sinergiji i zajedničkom izlasku u javnost; o razbijanju predrasuda, o povratku dostojanstva; o snazi dečje čiste emotivnosti, neposrednosti i slobode za eksperiment, o prijateljstvu i ljubavi; o podjednakoj važnosti svakog koraka, kao i cilja ka kome idemo.

REDITELJEV KONCEPT

Sve češće, u svom okruženju, pre svega među mladima, primećujem da odgovornost za sopstveni život i sve što im se *loše* događa, prebacuju na druge. Krivi su roditelji, država, *loši* geni ili sudbina. Razmišljajući o tome, ali i preispitujući situacije u kojima sam na sličan način reagovao, podstakli su me da snimim film o njima, o nama, o ljudima koji najveći deo svog života provedu u pasivnosti, u *okovima* navika i uspavanosti, u odlaganju akcije i odbacivanju odgovornosti. Poželeo sam da snimam film o svima nama koji smo spremni da kritikujemo, koji uvek znamo gde je cilj, ali ponekad nemamo snage ili hrabrosti ni da započnemo trku koja nas do njega vodi.

Pasivnost je problem i za pojedinca i za zajednicu. Pitamo se, odakle potreba da se neprestano odlaže *buđenje, ustajanje, izlazak iz spavaone* u kojoj se nalazimo. Kako se to neko probudi i pokrene? Da li čovek može i sme sebi da dozvoli toliki luksuz, da samo pasivno, sa strane, posmatra sopstveni život? Ili će *uzeti svoj život u svoje ruke* i preuzeti odgovornost za odluke koje donosi? Kako napraviti prvi korak i pokrenuti se?

Početkom 2013. godine, moja supruga (Slađana Petrović Varagić), koja je upravnica Gradske galerije u Požegi, ispričala mi je o svojoj nameri da pozove prijatelja Darka Babića da izlaže u galeriji. Ništa mi ne bi bilo čudno u tome, da nisam znao, kao što je i ona znala, da Darko već više od deset godina nije ni liniju povukao, a kamoli sliku naslikao, i da je njegovo fizičko stanje prilično oštetila multipla skleroza. Ipak, Slađana je u svojoj, prijateljskoj, čistoj nameri, verovala da će ga, ukoliko prihvati ponudu, odgovornost pred prijateljima i pred javnošću, podići, i da će se na taj način vratiti slikanju, crtanju, a time se i otvoriti i za druge promene u svom životu.

Poznajući čitavu situaciju, bio sam vrlo rezervisan po pitanju ishoda, ali istovremeno mi se Slađanina ideja učinila interesantnom, u čemu sam prepoznao mogućnost da kroz priču o Darku ispričam jednu univerzalnu i uvek aktuelnu priču - priču o ljudskoj pasivnosti i pokretanju.

Darko je prihvatio poziv da izlaže i ubrzo, nakon deset godina, po prvi put, uzima olovku, papir i počinje da crta - autoportret. Ujedno to su bili i prvi kadrovi koje smo kamerom zabeležili. Uz ogroman napor, uprkos *neposlušnosti* mišića ruku i šake, uporno, Darko je povlačio linije. Nakon dva sata crtanja, umoran, odbacio je olovku i rekao: *Dosta je za danas!* Uspeo je da nacrti samo desnu stranu svog portreta. Levu stranu nije bio u mogućnosti da završi. Prekinuli smo snimanje uz dogovor da sutra nastavljamo. Sutradan, Darko se nije osećao dobro i odložio je snimanje za sledeći dan. I tako iz dana u dan, nastavak snimanja je odlagan. I nakon tri meseca odlaganja crtanja i snimanja imali smo pola nacrtanog Darkovog autoportreta i samo nekoliko minuta snimljenog materijala.

U međuvremenu, Darko je dobio poziv iz požeškog Udruženja osoba sa invaliditetom i dva puta nedeljno odlazi u udruženje gde deci, članovima udruženja, drži likovne radionice. Nastavili smo da snimamo. Rad sa decom vraćao je Darka stvaranju, oni su ga na neki način podsetili ko je i dali mu priliku da uživa u procesu stvaranja, čisto i slobodno, kao dete. Osećali smo Darkovu promenu. Rad sa decom uticao je na njega, ali i na dramaturgiju našeg filma. Deca su postala glavni pokretač u Darkovom životu, njegovom stvaranju, ali i u našem filmu.

Tokom celog procesa, bili smo svedoci Darkove borbe sa ukorenjenim navikama i bolešću. Beležili smo njegova pokretanja i odustajanja. I sve vreme vladala je neizvesnost, kako za Darka, Slađanu i ljude iz galerije, tako i za nas iz ekipe filma. Da li ćemo imati film sa afirmativnom idejom? Da li će biti izložbe? Izložba, za sve nas, nije bila kao svaka druga, predstavljala je pobedu i život, bila je više od same umetnosti.

LIKOVNI

Darko Babić

Darko Babić je rođen u Užicu 1969. godine. Diplomirao je na Fakultetu likovnih umetnosti 2000. godine, na slikarskom odseku u klasi profesora Momčila Antonovića. Izlagao je na više grupnih i dve samostalne izložbe. Po završetku osnovnih studija, upisao je magistarske studije slikarstva na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu.

Na samom početku karijere saznaje da boluje od multiple skleroze. Vraća se iz Beograda u Požegu, mesto gde je odrastao. Ne prihvata dijagnozu i odbija da koristi lekove i savete lekara.

Vremenom, njegovo telo odbija da ga *sluša* i postaje sve slabije. Brže se umara, a razdaljina koju može da pređe bez odmora, iz dana u dan se skraćuje. Od tog trenutka započinje period postepene samoizolacije. Darko prestaje da stvara i prepušta se navikama koje ga u potpunosti pasiviziraju.

Nakon deset godina povučенosti, Darko dobija poziv od svoje prijateljice iz Gradske galerije Požega da izlaže i time ponovo kreće da stvara, izlazi vani. Prihvatanjem poziva umetnik započinje desetomesečni proces pripremanja izložbe, ali i neizvesni period borbe sa pasivnošću, navikama i sopstvenim ograničenjima.

Deca iz Društva za cerebralnu paralizu, dečiju paralizu i plegije opštine Požega (Udruženje osoba sa invaliditetom)

Andrijana Lučić, Borko Pavlović, Ivan Stefanović, Marko Mihajlović, Sara Milčanović, Stefan Mićović, Uroš Matijević i Zoran Petrović su deca koja se svakodnevno okupljaju u požeškom udruženju provodeći vreme družeći se ili rešavajući školske zadatke.

Povremeno, za decu iz udruženja, organizuju se kreativne radionice. U okviru Likovne radionice, kroz rad sa Darkom, ova deca su imala priliku da nauče da crtaju i slikaju, ali pre svega da likovnim jezikom izraze sebe i uspostave komunikaciju.

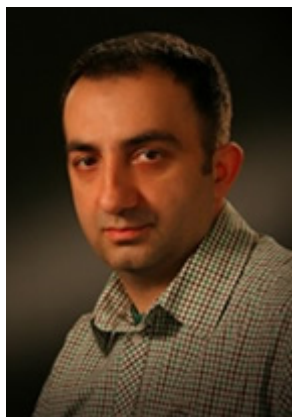
Kroz višemesečni period, odnos između dece i Darka se menjao. Na samom početku Darko je pre svega njihov učitelj. Postepeno toplina i prijateljstvo počinju da dominiraju u njihovom odnosu. Na kraju, kroz rad, uspostavljen je partnerski odnos između Darka i dece, u kome su ravnopravni u stvaralačkom procesu i pripremi izložbe.

Slađana Petrović Varagić

Slađana Petrović Varagić, istoričarka umetnosti, ranije urednica Gradske galerije Požega, a danas rukovodi radom Kulturnog centra Požega u okviru koga radi i galerija koja se bavi prezentacijom savremene vizuelne umetnosti. Svojim radom, Slađana uporno teži da decentralizuje umetničku scenu u Srbiji, ali i da uspostavi lokalnu scenu vizuelnih umetnosti u Požegi. Umetnika Darka Babića upoznala je kroz profesionalni angažman, a potom se saradnja razvila u prijateljstvo, koje se poslednjih godina učvrstilo.

EKIPA FILMA

Dejan Petrović

producent / scenarista /
reditelj

Dejan Petrović je rođen u Užicu 1974. godine. Diplomirao je Televizijsku režiju na Akademiji umetnosti u Beogradu, gde je trenutno zaposlen kao vanredni profesor na studijskom programu Filmska i televizijska režija i montaža.

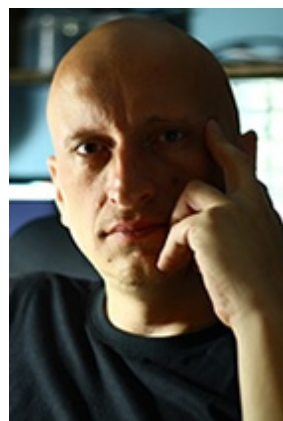
Scenarista je i reditelj nekoliko kratkometražnih igranih i dokumentarnih filmova (*San jednog delta*, *Dah*, *Rukama kroz život*, *Bogojavljenka noć*, *Linija*, *Poslednja stanica*, *Restart*), promotivnih filmova (*Na sopstveni pogon*, *Cross spa* itd.), reklamnih i muzičkih spotova, kao i emisija za televiziju. Bio je pomoćnik reditelja u igranom filmu *Boje vremena*, snimljenom u italijansko-rusko-srpskoj koprodukciji. U svojstvu producenta, učestvovao je u produkciji oko četrdeset kratkometražnih dokumentarnih filmova. Producent, scenarista i reditelj je tri dokumentarne televizijske serije, koje su snimljene uz podršku Ministarstva kulture i informisanja (*Afirmator*, *Pogled preko i Iskorak*).

Osnivač je i direktor Nezavisnog filmskog centra *Filmart*, u okviru koga se realizuje nekoliko projekata: Međunarodni studentski filmski kamp *Interakcija*, Međunarodni masterklas dokumentarnog filma *Interdoc*, Filmski edukativni centar *Interakcija*, Filmska kultura za studente učiteljskih fakulteta, „Fotodokumenti“, Ideja – NE – realizacija.

Bio je predavač i moderator na nekoliko radionica u okviru projekata realizovanih u zemlji i inostranstvu (*Filmske radionice u Centru za prava deteta*, *Dečiji centar Užice* - Užice, 2001, *Patch TV* -

Zagreb/Sarajevo/Beograd, 2007, *Predstavljanje MSFK Interakcija na VGIK-u* - Moskva, 2010, *Predstavljanje Masterklasa Interdoc* - Saratovski državni univerzitet – Saratov/Rusija, 2013). Kao član programskog Saveta učestvovao u realizaciji projekta *Otvoreni put E-761* – podržanog od Švajcarskog programa za kulturu *Prohelvetia*. Takođe, kao član žirija učestvovao na nekoliko filmskih festivala (*Uhvati sa mnom ovaj dan* - Novi Sad, *Festival kratkog i mini filma „Kratka forma“* - Gornji Milanovac itd.), odnosno kao selektor (*Serbian Film Week* – Iran, *Thess Fest* – Grčka, *Festival kratkog filma „Srebrna traka“* – BIH). U svojstvu člana pičing komisije, učestvovao u realizaciji kampa *Slobodna zona Junior*.

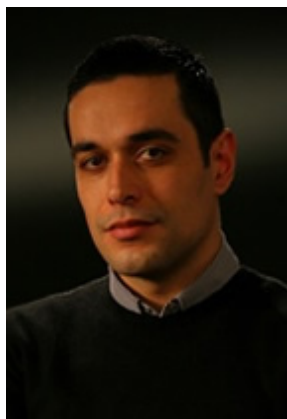
Dobitnik nekoliko nagrada za filmove koje je režirao (nagrada *Zlatni vitez* za film *Dah*, Rusija 2001, nagrada *Bronzani vitez* za film *San jednog dleta*, Rusija 2000. itd.).

Sreten Vuković

direktor fotografije /
montažer

Sreten Vuković je rođen 1973. godine u Požegi. Zaposlen je u Televiziji Požegi od osnivanja ovog medija, od 1994. godine i trenutno obavlja poslove montažera. Pored montaže, bavi se animacijom, snimanjem, fotografijom i dizajnom. Radio je za više televizijskih i produkcijskih kuća u zemlji i inostranstvu. Od osnivanja Međunarodnog studentskog filmskog kampa *Interakcija*, član je organizacionog tima i predavač iz oblasti montaže u okviru Filmskog edukativnog centra *Interakcija*.

Nikola Cvijanović
snimatelj
i dizajner zvuka

Nikola Cvijanović je rođen 1980. godine u Beogradu. Diplomirao je Snimanje i dizajn zvuka na Akademiji umetnosti u Beogradu, gde od 2008. godine radi na studijskom programu Muzička produkcija i dizajn zvuka.

Radio je zvuk za dugometražne igrane filmove (*Konji Vrani, Skidanje, Ničije dete, Rajska prevara i apsurdni eksperiment, Jednaki*), kao i nekoliko kratkometražnih igranih filmova (*Druga Ruka, Predisposed, Lukina kutija za alat, Don't brejk maj turbofolk hart*). U svojstvu mikromana, odnosno dizajnera zvuka učestvovao je u produkciji igranih TV serija *Jesen stiže dunjo moja* i *Jagodići*. Kao snimatelj i dizajner zvuka radio je i dokumentarne filmove (*Šizofrenija, Asomania, Exit 05, Jeremy McClintock Show, Partizanski film, Bijelo dugme, Restart*), ali i dve dokumentarne TV serije (*Fudbal, nogomet i još po nešto* i *Robna kuća*). Dizajner je zvuka u dokumentarnom TV filmu *Sahrana*, kao i u nekoliko drugih projekata rađenih za televiziju (Eurovision song contest Belgrade 2008., Reality show *Kuća snova*, muzičko zabavni program *Šou svih vremena*, muzička emisija *Hitorama*, muzičko zabavni kviz *Ja volim Srbiju*). Radio je i zvuk za pozorišne predstave (*Florentinska Tragedija, Fedrina Ljubav, Who cares for Ana Karenjina*), kao i album klasične muzike (*The sound of light*).

Bio je gost-predavač na ZeLIG - Školi dokumentarnog filma, televizije i novih medija (Bolzano/Italija, 2005.), kao i na Univerzitetu Dokuz Eylül Güzel Sanatlar (Izmir/Turska, 2011.) 2006. godine, u svojstvu supervizora zvuka, učestvovao je u realizaciji Međunarodnog studentskog filmskog kampa *Interakcija*.

Vojin Ristivojević
kompozitor

Vojin Ristivojević je rođen 1976. godine u Beogradu. Studirao je na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, na odseku Snimanje i dizajn zvuka. Bogato iskustvo iz studijsko-koncertnog rada sa bendovima (*Sunshine, Zemlja Gruva*) preneo je na teren primenjene muzike, komponujući, dizajnirajući zvuk i sarađujući na mnogobrojnim filmovima (*Jedan na jedan, Srpski film, Skidanje, Jednaki*), pozorišnim predstavama (*Paviljoni, Cirkus istorija, Svojta, Iza kulisa*), scenskim spektaklima (*Otvaranje Univerzijade u Beogradu, Proslava 150. godina industrijalizacije Srbije* itd), kao i mnogobrojnim televizijskim formatima.

LIČNA KARTA FILMA

učestvovali

DARKO BABIĆ
ZORAN PETROVIĆ
STEFAN MIČOVIĆ
SARA MILČANOVIĆ
UROŠ MATIJEVIĆ
ANDRIJANA LUČIĆ
MARKO MIHAJLOVIĆ
BORKO PAVLOVIĆ
IVAN STEFANOVIĆ
SLAĐANA PETROVIĆ VARAGIĆ

producent, scenarista i reditelj
DEJAN PETROVIĆ

direktor fotografije i montažer
SRETEN VUKOVIĆ

dizajner zvuka
NIKOLA CVIJANOVIĆ

kompozitor
VOJIN RISTIVOJEVIĆ

organizator
PREDRAG ŽIVKOVIĆ

snimatelji
SRETEN VUKOVIĆ
IGOR MARKOVIĆ

rasvetljivač
ZORAN ĐORĐEVIĆ

snimatelj zvuka
NIKOLA CVIJANOVIĆ

kolor korekcija
JOVAN MARJANOV

grafički dizajner
UROŠ PAVLOVIĆ

arhivski materijal

Inserti iz emisije "Art promenade"
Autor: Rada Novaković
Produkcija: Televizija Požega

fotografije korišćene u filmu
su vlasništvo porodice Babić

zahvaljujemo se

Petku Ocokoljiću, Bojanu Petroviću, Saveti Petrović,
Milici Đorđević, Danici i Nebojši Babiću,
Milijanki Vuković, Nedeljku Ješiću, Marini Petrović,
Aleksandru Obradoviću, Svetlani Mihailović,
Zoranu Đokiću, Draganu Živanoviću, Nađi Lapčević,
Jovani, Jeleni, Svetlani i Goranu Avramoviću,
Ognjenu Stanisavljeviću, Mirjani Lazović,
Nikoli Džafu, Miroslavu Kariću, Uni Popović,
Predragu Terziću, Miri, Miljku i Đorđu Ristoviću,
Matiji Gluščeviću, Marku Kovačeviću,
Draganu Gavriloviću, Cveti Milovanović,
Dragomiru Nikitoviću, Biljani Filipović, Snežani Lekić
Ostojić, Svetlani Daničić, Dragici Lekić,
Dragani Radojević, Dragoj Petković, Duki Iliću,
Aleksandru Poliću, Jasminki Đurić, Bobanu Brkiću,
Draganu Elčiću, Vladimiru Peroviću, Danilu Paškvanu,
Ivici Vidanoviću, Milovanu Vujoviću, Stefanu Krasiću,
Mihailu Vuloviću, Aleksandru Saviću,
Jovanu Žarkoviću, Milanu Spasoviću, roditeljima dece
koja se pojavljuju u filmu, psu Srećku i mačku Duletu

posebno se zahvaljujemo

Kulturnom centru Požega
Producerskoj kući *Cinnamon production*, Beograd
Preduzeću *Elektrovat*, Čačak
Gruvlend Studiju, Beograd
Udruženju za dečju i cerebralnu paralizu i plegije
Opštine Požega
Udruženju MS Zlatiborskog okruga, Užice
Policijskoj stanici Požega
JP Direkcija za izgradnju – Požega
Televiziji Požega

tehnička podrška

film je snimljen uz podršku

Filmskog centra Srbije

© Nezavisni filmski centar Filmart, 2014.

www.film-art.org/restart